

punktet med sabotasje, og det er av avgjørende betydning at de kvinnelige arbeiderne kommer med i sabotasjebevegelsen.

Og fra sabotasjen på arbeidsplassene må sabotasjebølgen rulle videre og ramme selve Hitlers krigsmaskin.

Også på dette området vil kvinnene kunne yte en krigsinnsats som ikke kan verdsettes høyt nok.

Det er arbeidernes og arbeiderkvinnenes innsats som nå framover vil være avgjørende for å kunne forkorte krigen, gjøre slutt på slavevilkårene og lidelsene under okkupasjonen.

TIL »FRIHETEN« LESERE.

Friheten er arbeidernes eget verk, organet som gir de fagorganiserte i by og bygd de klare kamp-parolene. Det som går for seg på arbeidsplassene, i heimene og i samfunnslivet som følge av okkupasjonen og den autoriserte motstands politikken på heimefornten vil fritt få avspeile seg i arbeidernes eget organ når det er til nytte for kampen mot fienden.

På dette grunnlaget vil »Friheten« gjerne knytte til seg arbeiderkorrespondenter som kan skildre hva som faktisk skjer, folk som kan skaffe oss hendingstoff og konkrete opplysninger om arbeidernes daglige liv, eksempler på undertrykkelsen, lidelsene og kampen i dens forskjellige former.

Vi vil formidle videre og spre kjenskapet til tyskernes og nazimyndighetenes overgrep på arbeidsplassene, og vi vil heller ikke legge fingrene imellom om det er »norske« foresatte som går fiendens ærend ved å presse opp arbeidstempo, drive med bestikkelser eller på annen måte vise unasjonalt opptreden. Vi vil varsle arbeiderne om den nazifiserte fagorganisasjons metoder og innflytelse på grunn-

lag av arbeidernes egne rapporter, holde kontakten mellom fagforeningene når det gjelder sabotasjen av kontingentbetalingen og innsamlingen av kontingenten som minimum til illegalt arbeid. Fortell oss om matsituasjonen, om nøden og sykdommene, fortell om arbeidsulykkene som følge av underernæringen — og vi skal fortelle alt sammen videre. Gi oss navnene på angiverne og vi skal henge dem ut. Gi oss navnene på de nazistiske menneskepinere, fortell oss hva de har gjort, og vi skal brennemerke dem for at de ikke skal unngå sin rettfærdige straff.

»Friheten« vil gi arbeiderklassen mulighet til sammen med de andre lagene i folket å gå til det åpne opprøret mot nazismen, forkorte krigen og gjenopprette sjelstendet for landet, uskadeliggjøre kup-jøssingene og gi folket høve til sjøl å forme sin egen utvikling.

I alt hva du gjør må du iakttå den strengeste konspirasjon.

DE FINSKE ARBEIDERE MOT KRIGEN.

Formannen i Arbeidernes faglige landsorganisasjon i Finland kom nylig til Sverige for å konferere med svenske fagforeningsledere. Han uttalte ved framkomsten at Finnlands arbeidere var i mot krigen mot Sovjet-Samveldet. Det er nærliggende å anta at formannen vil gjøre sin innflytelse gjeldende ved hjelp av de svenske organisasjonskamerater for å skaffe Finnlands folk fred.

LØNNSSTIGNING I SVERIGE.

Forhandlinger om kompensasjon for prisstigningen har vært ført for omlag 80 000 bygningsarbeidere. Arbeiderne har oppnådd et betraktelig lønnstillegg fra og med 1. april i år.

Nr. 6

FRIHETEN

1944

APRIL

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

UNDER SOLIDARITETENS FANE.

Den første Harmen er stum.
Langsomt kommer Tanken, kommer ordet.
Finder det lyttende Skarer,
fremstår af Tanken af ordet
den handling som varer.

(Dikt til de danske arbeidere idag)

Fra arbeiderklassen trådte inn i sin historiske morgen har kampen vært et livsvilkår, og styrken i kampen lå i samholdet og i den særegne form for samarbeid mellom arbeiderne i alle land - i *solidariteten*. Gjennom fagorganisasjonen har arbeiderne fremmet dagskravene sine som ledd i kampen for et mennesketilvære som motsvarte nivået for produktivkraftene. Jo tallrikere arbeiderklassen ble, desto større betydning fikk denne kampen som en kamp for det menneskelige framsteget i historien.

Ikke noe var derfor mer naturlig enn at arbeiderklassen først heiste stridsfanen mot den reaksjonære barbariske fascismen da den dukket opp i de enkelte land. For hver ny fascistisk udåd gikk det en bølge av solidaritet mellom verdens arbeidere, og solidariteten ga seg ikke bare utslag i demonstrasjoner og ord. Arbeiderne kjempet med i de undertrykte folks kamp, hver på sin måte på heimlandet, eller de strømmet i titusener til frontene, som tilfellet var i Spania for med våpen i hånd og med livet som innsats og gjøre slutt på tyranniet.

Fascismen marsjerer videre, men på samme tid modnet også motkraftene, takket være ikke minst arbeiderklassens mobiliserende evne. I

dag er alle demokratiske og framstegsvennlige folk og nasjoner oppfylt av en eneste tanke: *Dette vil vi ikke oppleve en gang til! Vi vil knuse fascismen så den aldri mer blir*

TYSK MENY I NORGE

Menyen på Deutsches Haus i Oslo var 1. februar i år følgende:
Omelett m/ champignons
Lammesadel - stekt filé
Welsh rarebit (osterrett)
Likør og konjakk
Dessert: Eplekake m/ krem, pannekake m/ syltetøy.
Såvidt vi kan se er det særlig det kosthold som gjorde det norske folk «bløtaktig», de setter pris.

DU TAPER IKKE DINE RETTIGHETER

om du ikke betaler fagforeningskontingenten, bare du gjenopptar betalingen når fagbevegelsen igjen er fri.

tid å få organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

N

sk talt
mene.
ampen
er det
t. Det
ttelse.
s med
skulle
faglige
hadde
å be-
artede

nytter
Det er

hvert
arbei-
er om-
tet og
kamp
sies å
gelsen.
dsorga-
betyd-
t skall.
isolert.
regelse,
dristig-
tillit.
bygd
lassen.
ste og
det er
arbei-
es fri-
n rolle
gen og
am det
alle ha

i stand til å reise seg og føre folkene ut i ny krig og elendighet.

Med terror og tvangslover har nazismen stadfestet det tyske borgerskaps eiendomsrett til de norske arbeiderne. Arbeiderklassen kan ikke marsjere videre mot sin histories dag før den har tilintetgjort denne eiendomsrett og dette slavesystem. I en slik situasjon endres også formen for de fagorganisertes kamp. Solidariteten mellom alle lands arbeidere krever at arbeiderne i kampen mot nazismen inngår et nasjonalt samarbeid med alle antinazistiske krefter i folket for å kjempe vårt land fritt. Solidaritet betyr i dag at arbeiderne kjemper skulder ved skulder med de fedrelandsinnede arbeidsgiverne og alle gode nordmenn. Kampen for dagskravene føres sammen med arbeidsgiverne og de patriotiske bøndene med sikte på å skaffe maten fram til de norske heimene til rimelige priser. I kampen mot den fiendtlige produksjon, mot tvangsarbeid, «Arbeids-Tjenesten» og borgervakt må de fagorganiserte arbeiderne se som sin viktigste oppgave i dag å gjennomføre streikeparolene fra heimenfronten i samarbeid med arbeidsgiverne. Bare gjennom et slikt samarbeid kan arbeiderne i effektiv grad undra seg tvangsarbeidet å komme i trygg dekning. En hver arbeidsgiver er sammen med sin arbeidsstokk ansvarlig for at streikeparolen blir gjennomført og for sikkerheten til arbeiderne som undrar seg tysk tjeneste.

Aldri før har ordet *solidaritet* vært en slik fane for arbeiderne i deres kamp for framsteget som det er i dag. Aldri før har denne fane samlet arbeidernes kampevne og kampglød som i Norges nasjonale fridomskrig mot nazismen. Løft solidaritetens fane høyt og bær den gjennom kampen fram til historiens dag og til livets solskinn.

UNASJONAL OPPTREDEN VED SJOKOLADEBEDRIFT

Ved en sjokoladefabrikk i Oslo som produserer vitamintabletter for tyskerne, viser bedriftsledelsen en i høyeste grad unasjonal opptreden overfor arbeiderne. Siden de første krigsårene har bedriften innført en systematisk rasjonalisering som har gått ut på å utnytte den menneskelige arbeidskraft til det ytterste.

Bedriftseieren har antatt en tysker i ledelsen for produksjonen, og denne dekker han seg bak for å få gjennomført sine umenneskelige krav til arbeiderne. Tyskeren truer pikene med at han skal sende dem til Tyskland for at de der kan få lære å arbeide forttere, hvis de ikke får tempoet opp. Arbeidstempoet er i forvegen så oppdrevet at pikene er segneferdige ved arbeidets slutt.

I ledelsen er der forresten også en nordmann, en såkalt en, som ikke ligger tilbake for de nevnte herremenn når det gjelder å bruke slavepiksen.

For øvrig har vedkommende bedrift merket seg ut blant de tilsvarende bedriftene ved at den ikke i likhet med disse produserer andre varer for omsetning på det norske marked og på denne måten holder sine folk i arbeid.

Denne gang retter vi bare en advarsel til bedriftseieren. Bli det ingen endring må vedkommende være forberedt på å bli hengt ut som stripet og jamgod med nazistene - og ta de følgene som dette vil medføre.

GI FAGFORENINGSKONTINGENTEN

som minimum til det illegale arbeidet.

FRA MARSJALL TITOS HOVEDKVARTER BLIR DET MELDT»

Denne setning kjenner alle fra våre illegale nyhetsaviser, men de færreste tenker over hva disse få ordene inneholder. - De forteller oss at det jugoslaviske folket har en ledelse, en politisk og militær ledelse som er anerkjent av folket og hvorfra alle former for kamp mot tyskerne blir ledet. I dette ligger hemmeligheten ved styrken til det jugoslaviske folket. Dette ligger grunnbetingelsen for at alle undertrykte folks kamp for sin frihet skal kunne bli ført til en seierrik slutt.

Med korte mellomrom kommer meldingene fra marsjall Titos hovedkvarter. Disse er knappe og melder bare om oppnådde resultater fra de større operasjoner, men hvorledes partisanene ellers driver sin virksomhet er vi høre mindre om. Derfor er det så interessant å få høre et øyenvitnesberetning om hva som foregår i den del av Europa som nå med ære kan bære navnet «Europas urolige hjørne». Beretningen har vi fra en soldat som sjøl har tatt del i kampene der nede — på tysk side:

«I Serbia, Montenegro, Albania, Hellas, Jugoslavia og aller mest i Kroatia, blir det drevet partisankrig. I denne virksomheten er størst i Kroatia, er så mye mer bemerkelsesverdige, som dette land jo er proklamerert «fritt» av tyskerne.

En mener at prosentene av frivillige til tyskerne er litt større her nede enn i de nordiske land, men så til gjengjeld flertallet av de anti-tyske elementene så mye mere aktive og modige enn hos oss.

I Kroatia er hele landet i krig. Den alt overveiende del av den mannlige befolkning deltar. En del har meldt seg på tysk side, ofte bare for å kunne skaffe tyske våpen til partisanavdelingene.

Tyskerne holder de større byene og jernbaneknutepunktene og hovedforbindelsene mellom disse, Omtrent det øvrige av landet, områder med dårlige kommunikasjoner, skog og fjelltrakter, holder partisanene. Tyskerne har hogd ned all skog i 100 m bredde på hver side av alle jernbaner og hovedveger. De har videre bygd små murstensfort i 500 m avstand fra jernbanelinjene, og disse

blir stadig overfalt av partisanene. Partisantroppene gjør også stadig utfall mot landsbyer og byer med godt utbygde kommunikasjoner. Herved tvinges tyskerne til å hente forsterkninger fra andre områder, og når når disse forsterkninger kommer, trekker partisanene seg tilbake til skog- og fjelltraktene igjen. Dette siste kaller tyskerne «utryddelseskrigen mot partisantroppene». Tyskerne har nemlig helt gitt opp å følge partisanene i vanskelig tilgjengelige områder. De har også sluttet med å skyte uskyldige eller ta represalier på andre måter, da dette bare fører til en mangedobbelt innsats av partisantroppene i vedkommende område. (Uth. av red.)

I sjølve hovedstaden, Agram, hender det ofte at geværene blir revet ut av hendene på tyske vaktposter om natten. Her, som ellers i Kroatia, er tyskerne blitt påbudt ikke å gå alene ut om natten. De må gå minst fem i følge, og derav må minst to ha automatvåpen med seg.

En partisangruppe var en gang iført tyske uniformer og kom syngende inn i en tyskbesatt by. Ingen

tid å ta organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lykkes å få snudd,

det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

40

ante noe før de overmannet de tyske vaktene satte fyr på et bensinlager og sprængte et ammunisjonsdepot i lufta. Omtrent alle partisanene greide og komme seg unna.

En gang kom et fullastet ammunisjonsstog fra Tyskland inn på jernbanestasjonen i Agram. En mann i løytnants uniform viste fram doku-

menter på at hans bilkollone hadde fullmakt til å hente ammunisjonen. Toget ble tømt for sin kostbare last og bilkollonen med løytnanten kjørte bort. Et par timer senere kom de riktige tyske offiseren som skulde hente ammunisjonen. — Partisanene hadde stjålet et helt tog med ammunisjon!» —

Slik kan folk kjempe mot sine underrykkere når de får kjempe under en ansvarlig ledelse som har hele folkets tillit og som ikke viser undfallenhet og frykt for å ta de ofre som en frihetskrig uvegerlig krever.

Slik kunne vi også kjempe hvis vi i spissen for heimefronten hadde en ansvarlig politisk og militær ledelse som kunne lede alle former for motstand mot tyskerne. Da kunne vi utløse hele vårt folks ubendige kraft i krigen mot Hitler-Tyskland, og vi ville få vår frihet tilbake, ikke som en gave fra stormaktene, men som et resultat av en lang og bitter frihetskrig, den største i vårt folks historie. Vi ville gjøre det klart for hele verden at det norske folk aldri lot seg kue.

Med en enhetlig politisk og militær ledelse for heimefronten, i nøye samarbeid med vår regjering i London, skulde hele verden få høre og lese: «Fra de norske partisanernes hovedkvarter blir det meldt . . .»

Partisan.

«FINNLANDS FRAMTID»

Den finske legasjon i aksjon mot svensk diplomats bok.

Den svenske diplomaten, Einar af Wirsén, ga i oktober i fjor ut en bok, «Finlands framtid», på Bonniers forlag. Men boka kom egentlig aldri ut, fordi forlaget dro den inn samme dag den var i bokandelen. Dette skjedde etter en aksjon av den finske legasjonen. Boka orienterer om finsk historie fra den sovjetrussiske regjeringa i 1917 opphevet det tsaristiske Russlands «rett» til Finland og ga landet fullt sjølstende, og belyser særlig den nåværende krigen. Forfatteren kommer også inn på de forholdene som bant de finske offiserene med Manner-

heim — som flere ganger ble dekorert av tsaren — til det tsaristiske Russland sammen med det finske jordaristokratiet og industriherrene, og til å stå imot det finske folkets interesser.

Boka kunne ikke stemples som «bolsjevikisk propaganda». Da ville den ikke vært farlig, for slik litteratur leser ikke den svenske Medel-svensson. Minister Wirsén var ingen bolsjevik. Forfatteren har vært svensk minister i sju hovedsteder og knyttet til Folkeforbundet som ekspert i visse politiske spørsmål. Derfor måtte den finske legasjonen, handle som den gjorde. I desember greide likevel boka å komme ut på et annet ferlag enn Bonnier.

GI FAGFORENINGSKONTINGENTEN

som minimum til det illegale arbeidet!

MAI

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

HAR DU GJORT DIN PLIKT?

De fagorganiserte arbeiderne i Norge talte ved begynnelsen av krigen om lag 350 000. Sammen med familiene representerte de fagorganiserte bortimot halvparten av det norske folket. En slik mektig arbeiderarmé gjaldt det for tyskerne om å få utnyttet for sine formål, og under seig motstand fra de fagorganiserte forberedte de det kup som ble gjennomført under unntakelsestilstanden i Oslo den 10 september 1941.

Med sjølve statsapparatet i sin makt og med fagorganisasjonen og de øvrige nazifiserte organisasjoner og institusjoner i sin hånd, kunne tyskerne og deres lakrier omordne landets produksjonskrifter til å tjene Hitlers totale krig.

Arbeiderne har vist en klar anti-nazistisk holdning under okkupasjonen, men trass i denne holdningen har tyskerne nådd sitt mål. Nazistene har innrettet vårt liv slik at hele folket på en eller annen måte deltar på Hitlers side i krigen.

Å vise en antinazistisk holdning er bra, men det er ikke nok. Her må handles. Det må handles på en bestemt måte. Lysende enkeltbedrifter alene kan ikke velte Hitlers krigsmaskin. Bare med organisert handling kan en oppnå resultater som teller. De fagorganisertes gamle slagord, «Samhold må til!», har i dag fått dobbelt aktuell betydning, og parolen gjelder i denne situasjon ikke bare arbeiderne, men også forholdet

FAGFORENINGSKONTINGENTEN TIL ILLEGALT ARBEID!

Om fagforeningskontingenten sier ledelsen for den illegale fagbevegelsen i sitt direktiv av november 1943:

«Når den kommisariske ledelse truer med å berøve medlemmene deres rettigheter hvis de ikke betaler restansene etter, må ingen medlemmer la seg bluffe av dette. De kan nok til en tid berøve disse medlemmer eller deres etterlatte begravelser- eller forsikringsbidrag, men vi gjentar hva vi sendte beskjed om i august, at medlemmer som etter 10 september 1941 har sluttet å betale kontingent, skal få sine rettigheter tilbake når fagorganisasjonen igjen blir fri, naturligvis forutsatt at de da gjenopptar kontingentbetalingen. Medlemmer som i mellomtiden er falt bort, og hvis etterlatte er berøvet forsikringsbidrag, vil få dette utbetalt».

Denne parolen er enkel og grei, kort og godt: Slutt å betale fagforeningskontingenten. Og vi legger til: Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid. Dann organer med dette formål på arbeidsplassene, slik at organiseringen av innbetalingen kan skje på en konspirativ forsvarlig måte.

tid å få organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

noen tidlig nyannelse på det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

sk talt
mene.
ampen
er det
t. Det
ttelse.
s med
skulle
faglige
hadde
å be-
artede

nytter
Det er

hvert
arbei-
er om-
tet og
kamp
sies å
gelsen.
dsorga-
betyd-
t skall.
isolert.
egelse,
dristig-
s tillit.
r bygd
lassen.
ste og
det er
arbei-
es fri-
n rolle
gen og
m det
alle ha